

ת"פ (תל אביב) 55131-03-21 - מדינת ישראל נ' איהם ראס

ת"פ (תל-אביב-יפו) 55131-03-21 - מדינת ישראל נ' איהם ראסשלום תל-אביב-יפו

ת"פ (תל-אביב-יפו) 55131-03-21

מדינת ישראל

נגד

איהם ראס

בית משפט השלום בתל-אביב-יפו - יפו

[10.06.2024]

כבוד השופט הבכיר, שאול אבינור

ע"י ב"כ עו"ד שני מגדי

ע"י ב"כ עו"ד עלא תלאווי

גזר דין

א. רקע כללי והשתלשלות ההליכים המשפטיים:

1. הנאשם הורשע - על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, שניתנה במסגרת הסדר טיעון - בביצוע חמש עבירות של הונאה בכרטיס חיוב, לפי הוראות סעיף 17 רישא לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986 (להלן - חוק כרטיסי חיוב).

2. בחודש פברואר 2020 החזיק הנאשם בפרטי כרטיס חיוב (כרטיס אשראי "ויזה") - הכוללים את מספר הכרטיס, תוקפו ושלוש הספרות שבגב הכרטיס - שאותם השיג באמצעות האינטרנט; והכל ללא הסכמתו או ידיעתו של בעל כרטיס החיוב. הנאשם ביצע באמצעות פרטים אלה מספר עסקאות, כמתואר בעובדות האישומים הספציפיים שבכתב האישום המתוקן, בחלקן תוך שימוש בשמות בדויים שונים.

3. כתב האישום המתוקן אוחד ארבעה אישומים, וזאת לאחר שהושמטו שלושה אישומים נוספים שנכללו בכתב האישום המקורי, כלהלן:

· אישום 1 ואישום 2 עניינם ברכישת בשמים באמצעות הפרטים הנ"ל. בעובדות אישום 1 נטען שביום 04.02.2020 ביצע הנאשם עסקה לרכישת בושם בשווי של 1,260 ₪, באתר האינטרנט של רשת "אפריל". בעובדות אישום 2 נטען שביום 06.02.2020 ביצע הנאשם עסקה לרכישת בושם בשווי שאינו ידוע למאשימה באתר האינטרנט של רשת "סופר פארם". עוד מצוין כי הנאשם השליך בושם זה לאשפה.

· אישום 5 ואישום 6 עניינם ברכישת טלפונים ניידים באמצעות הפרטים הנ"ל. בעובדות אישום 5 נטען כי ביום 06.02.2020, בשעה 05:23 או בסמוך לכך, ביצע הנאשם עסקה באתר קניות אינטרנטי השייך למתלונן לרכישת טלפון נייד בשווי של 4,248 ₪, כשהוא משתמש בשם בדוי. הנאשם קיבל לרשותו את הטלפון הנייד ולמחרת היום מכר אותו לאדם אחר. בעובדות אישום 6 נטען כי ביום 14.02.2020, בשעה 06:23 ובשעה 17:04 או בסמוך לכך, ביצע הנאשם שתי עסקאות באתר קניות אינטרנטי השייך למתלונן. העסקאות היו לרכישת שני טלפונים ניידים, האחד בשווי של 5,138 ₪ והשני בשווי של 4,248 ₪, כשהוא משתמש בשמות בדויים. עם זאת, כך צוין בהמשך, הטלפונים לא סופקו לנאשם.

4. הדיונים המקדמיים התמשכו מאוד בשל היעדרויות הנאשם, אשר הצריכו הוצאת צווי הבאה להבטחת התייצבותו. בסופו של דבר, ביום 08.12.2022, הגיעו הצדדים לכלל הסדר טיעון שבמסגרתו הוגש כתב האישום המתוקן (ממנו נמחקו שלושה אישומים נוספים, שכאמור נכללו בכתב האישום המקורי). הצדדים לא הגיעו להסכמות לעניין הטיעונים לעונש וב"כ המאשימה ציינה כי עמדת המאשימה היא לענישה שתכלול מאסר בפועל לנשיאה בדרך של עבודות שירות (בפרוטוקול, עמ' 9).

5. הנאשם הודה אפוא בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע, על יסוד הודאה זו, בביצוע חמש עבירות של הונאה בכרטיס חיוב (באישום 6 דובר בשתי עבירות). הסניגורית (דאז) עתרה לדחיית שמיעת הטיעונים לעונש לצורך היערכות, ובית המשפט נעתר לבקשה. דא עקא, ששוב נעדר הנאשם מהדיונים, כאשר הקשיים באיתורו הובילו אף להתליית ההליכים המשפטיים תוך הוצאת צו מעצר (ר' בפרוטוקול, עמ' 16-17).

6. לאחר שהנאשם אותר חודשו ההליכים המשפטיים נגדו (ר' בקשת המאשימה בבקשה מס' 9). יש לציין כי לאחר חידוש ההליכים החליף הנאשם את ייצוגו לייצוג פרטי וניתנו לו, לבקשתו, מספר דחיות נוספות, גם לצורך התייצבות לפני הממונה (ר' בבקשה מס' 13 ואילך); והכל לפני משורת הדין ועל אף התנגדות המאשימה (ר' בבקשה מס' 16).

ב. עיקר הראיות והטיעונים לעונש:

7. ב"כ המאשימה הגישה, כראיה לקביעת העונש, את תדפיס המידע הפלילי של הנאשם. כעולה מתדפיס זה לנאשם - יליד שנת 1996, כבן 28 שנים כיום - הרשעה קודמת אחת. מדובר בהרשעה משנת 2018, מבית המשפט המחוזי מרכז, בגין ביצוע עבירות נשק. במסגרת הרשעה זו נשפט הנאשם לעונש שכלל 15 חודשי מאסר בפועל ורכיבי ענישה נוספים.

8. בטיעוניה לעונש עמדה ב"כ המאשימה על עובדות כתב האישום המתוקן, שבהן הודה הנאשם, והדגישה את היבטי החומרה שבהן, דהיינו: ריבוי העבירות, היקפן הכלכלי הניכר של העבירות - בהיקף כספי של מעל 10,000 ₪ - והתחכום בביצוע העבירות. אשר לערכים המוגנים, שנפגעו כתולדה מביצוע העבירות, עמדה ב"כ המאשימה על הפגיעה בהגנה על זכות הקניין, בתחושת הביטחון והסדר הציבורי, וכן ההגנה על ודאות המסחר ויכולת הציבור ליתן מבטחו בשירותי תשלום מתקדמים. ב"כ המאשימה הוסיפה והטעימה כי מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים היא גבוהה.

9. אשר למדיניות הענישה הנהוגה הפנתה התובעת לת"פ (שלום קריות) 36920-02-21 מדינת ישראל נ' ג'והרי (14.09.2021) (שם נקבע מתחם עונש הולם שבין 15 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל); רע"פ 1579/16 ספיאן נ' מדינת ישראל (28.02.2016) (שם נקבע מתחם עונש הולם שבין מספר חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל); ורע"פ 5658/15 סמירנוב נ' מדינת ישראל (24.08.2015)). יש להעיר, עם זאת, כי מדובר במקרים חמורים מענייננו, בשל היקף עבירות גדול יותר תוך ביצוע עבירות נוספות. מכל מקום, לרקע טיעוניה הנ"ל עתרה ב"כ המאשימה לקביעת מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בין מספר חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

10. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם הפנתה ב"כ המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם, הכולל כאמור הרשעה שבמסגרתה נשפט לעונש מאסר בפועל בן 15 חודשים. עוד הדגישה, כי אין להתחשב לכך קולה בחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות, שכן הנאשם נעדר מדיונים והיה צורך בהוצאת צווי הבאה נגדו ואף צו מעצר. בנסיבות אלה עתרה ב"כ המאשימה לגזור את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם לו עתרה, אך לא בתחתית המתחם, באופן שייגזר על הנאשם עונש של 3 חודשי מאסר בפועל, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לצד ענישה נלווית שתכלול מאסר מותנה, קנס כספי ופיצויים.

11. ב"כ הנאשם, מצידו, הדגיש כי חוק כרטיסי חיוב - שבעבירות לפיו הורשע הנאשם - בוטל, ותחתיו נחקק חוק שירותי תשלום, תשע"ט-2019 (להלן - חוק שירותי תשלום), ועל כך יש ליתן את הדעת. אשר לפרטי המקרים מושא כתב האישום המתוקן הוסיף הסניגור וטען כי מדובר בעבירות שאין בהן תחכום, שגם היקפן הכלכלי אינו גדול. בהקשר זה הטעים הסניגור כי באישום 2 שוויו של הבושם מושא האישום אינו ידוע, והנאשם גם לא עשה עמו דבר, ואילו באישום 6 הנאשם כלל לא קיבל לרשותו את הטלפונים שהזמין. מכאן, שהיקף הנזק הממשי במקרה דנא אינו עולה על סך כולל של 5,500 ₪. בנסיבות אלה, ומבלי להקל ראש בעבירות, טען הסניגור כי מדובר באירוע שמתחם העונש ההולם בגינו מתחיל בענישה צופה פני עתיד.

12. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם הדגיש ב"כ הנאשם את גילו הצעיר יחסית של מרשו ואת העובדה שעברו אינו כולל עבירות רכוש. לדבריו, הוריו של הנאשם התגרשו ובהיעדר דמות הורית מכוונת הוא עזב את מקום מגוריו, עבר להתגורר בעיר רמת גן וחבר לחברה שולית. ואולם, כיום חזר הנאשם להתגורר אצל אמו והוא אף מטפל בעצמו בפיקוח שירות המבחן. בהקשר זה ציין הסניגור כי הנאשם עצור כיום באיזוק אלקטרוני בתיק תעבורה - שבמסגרתו הופנה לשירות המבחן - וטען כי בנסיבות כאלה הטלת עונש של מאסר בפועל, ולו בדרך של עבודות שירות, תפגע באופן בלתי מידתי בנאשם.

13. עוד ביקש ב"כ הנאשם להפנות לחלוף הזמן הניכר מאז ביצוע העבירות, בהיבט שעניינו אי ביצוע עבירות נוספות מאז - למעט עבירות תעבורה. בנסיבות אלה עתר הסניגור, בכל לשון של בקשה, להסתפקות בענישה צופה פני עתיד בלבד, ולכלל היותר לאזן הקלה זו בענישה כלכלית. לבסוף הדגיש הסניגור את התיקונים המשמעותיים שנערכו בכתב האישום, כמו גם את נטילת האחריות והחיסכון בזמן ציבורי, ועתר להסתפקות בענישה מקלה כאמור.

14. לבסוף הנאשם, בדברו האחרון לעונש, אמר: "היום אני במצב שונה לגמרי, אני מטפל בעצמי גם בעזרת אמי שלי ואני הולך לטיפולים. מה שעשיתי היה לפני כמה שנים ואני לא חושב לעשות את זה שוב פעם. הייתי בתקופה נפשית לא טובה כשגרתי ברמת גן... אני מצטער על מה שהיה, זה היה עניין של סקרנות וכך גם אמרתי בחקירות" (בפרוטוקול, עמ' 20 שורה 13 ואילך).
ג. קביעת מתחם העונש ההולם:

15. בהתאם להוראות חוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לאירוע שבגינו הורשע הנאשם, וזאת בהתאם לעיקרון ההלימה. בהקשר זה יתחשב בית המשפט, בין השאר, בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

16. יאמר מיד כי, כטיעון הסניגור המלומד, חוק כרטיסי חיוב - לרבות הוראותיו שבגינן הורשע הנאשם - אומנם בוטל, כאשר תחתיו נחקק חוק שירות תשלום. עם זאת, לא ניתן לומר כי העבירה שבגינן ביצועה הורשע הנאשם היא עבירה שבוטלה, או שהוקל בעונשה, שכן במסגרת חוק שירותי תשלום נחקקה - בסעיף 40 לאותו חוק - עבירה מקבילה לעבירה שבביצועה הורשע הנאשם; שהיא למעשה רחבה בתנאיה נוכח ההתפתחות הטכנולוגית וההשתכללות של שירותי התשלום (ר' והשווה, למשל, ת"פ (שלום ק"ג) 62713-06-22 מדינת ישראל נ' טרפה (19.03.2024)). יתר על כן, לעניין הפגיעה בערכים החברתיים כתולדה מביצוע העבירות, כמו גם מידתה, מקובל עליו טיעון ב"כ המאשימה. מדובר, במקרה דנא, לא רק בפגיעה בערך החברתי של ההגנה על זכות הקניין, אלא גם בפגיעה בהגנה על דרכי המסחר ואמצעי התשלום.
17. זאת ועוד. כאמור, חומרת האירוע העברייני שבגינן הורשע הנאשם נגזרת לא רק מחומרת העבירות כשלעצמן, אלא גם מחומרתן בנסיבות הקונקרטיים-ספציפיות שבהן הן בוצעו; כאשר בענייננו מתקיימות מספר נסיבות-חומרה מצטברות כלהלן:
- ראשית, לא מדובר במעידה חד פעמית, אלא בביצוע חוזר ונשנה של חמש עבירות, בחמש הזדמנויות שונות, במועדי ביצוע שונים. מעבר לחומרה שבביצוע כאמור, בנסיבות שכאלה לא ניתן לקבל את הטיעון שמדובר, כביכול, בהתנהגות מתוך סקרנות גרידא.
- שנית, לא מדובר בפעולות נקודתיות - כגון גניבות של מצרכים בחנות - אלא בביצוע מתוחכם ומתמשך. הנאשם הצטייד בפרטי הזיהוי של בעל כרטיס החיוב, הזין אותם במסגרת ביצוע העסקאות השונות, ואף השתמש בשמות בדויים שונים. באישום 5 אף מכר הנאשם את הטלפון הנייד שרכש לאדם אחר, שזהותו אינה ידועה למאשימה. מדובר אפוא בהתנהגות אשר דרשה הכנה והתמדה עברייניים, לפחות במידה מסוימת.
- שלישית, היקף העסקאות היה ניכר, וכאמור עלה על סך כולל של 10,000 ₪. נכון אני לקבל, בהקשר זה, את טיעון הסניגור שלפיו הנזק בפועל באישום 6 היה פחות, בשל העובדה שהנאשם לא קיבל לידיו את הטלפונים הניידים שהזמין; אך עדיין עסקין בעבירות שביצען הושלם.
18. היבטי-חומרה מצטברים אלה מלמדים כי לא ניתן, במקרה זה, לקבוע מתחם עונש הולם שתחילתו בענישה צופה פני עתיד גרידא; ונדרשת קביעת מתחם עונש הולם שתחילתו בעונש של מאסר בפועל, ולו לנשיאה בדרך של עבודות שירות. זאת, כפי שנעשה בפסיקה לא אחת, אף במקרים שהיקפם הכלכלי היה קטן מענייננו (ר' למשל ת"פ (שלום ב"ש) 4005-08-21 מדינת ישראל נ' אלבדור (17.07.2023) והאסמכתאות הרבות המאוזכרות שם).
19. לאור כל האמור אני קובע אפוא את מתחם העונש ההולם, במקרה זה, בין מאסר בפועל לתקופה של חודש, לנשיאה בדרך של עבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.
- ד. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:
20. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, לרבות אלה המנויות בהוראות סעיף 40יא לחוק העונשין.
21. אשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו הם כלהלן:
- עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם - יליד שנת 1996, כבן 28 שנים כיום - הרשעה קודמת אחת. אמנם לא מדובר בהרשעה מתחום עבירות הרכוש, אך מדובר בהרשעה שבגינה נגזר על הנאשם עונש הכולל מאסר בפועל.

הפגיעה של העונש בנאשם - השתת עונש של מאסר בפועל לנשיאה בדרך של עבודות שירות בוודאי תפגע בנאשם, ולו במידה מסוימת; הגם שהשתת מאסר כאמור לתקופה קצרה תגבש פגיעה מתונה יותר. בנוסף, הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו ועל כן יש לקוות שיפנים את הצורך בנשיאת ענישה ממשית בגינם.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן. בכך חסך הנאשם מזמנם של העדים, הצדדים ובית המשפט. נסיבות אלה יש כמובן לזקוף לזכותו של הנאשם.

מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירות ולפיצוי על הנזק שנגרם בעטיין - הנאשם לא עשה מאומה לתיקון תוצאות העבירות שביצע או לפיצוי על הנזק שנגרם מביצוען.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מאז ביצוע העבירות חלף פרק זמן ארוך, של למעלה מארבע שנים. דא עקא, שחלופי זמן זה נגרם בשל התנהלות הנאשם והיעדרויותיו החוזרות ונשנות מהדיונים, שהצריכו אף את התליית ההליכים תוך הוצאת צו מעצר. לעניין חלופי הזמן אין אפוא על הנאשם להלין אלא על עצמו.

22. המסקנה המתבקשת ממכלול הנסיבות והשיקולים, שפורטו לעיל, היא כי במקרה זה נסיבות הקולה עולות במידה מסוימת במשקלן על נסיבות החומרה. בנסיבות אלה ניתן לגזור את דינו של הנאשם - ולו לפני משורת הדין - בקרבת הרף התחתון של מתחם העונש ההולם; הגם שלא ברף התחתון עצמו. בנוסף, מדובר בעבירות כלכליות במהותן ועל כן, כעתירת המאשימה, יש להשית ענישה כלכלית שתכלול פיצויים וקנס כספי.

ה. סוף דבר:

23. אשר על כן - ובהתחשב בשיקולים לכף חומרה ולכף קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 45 ימי מאסר בפועל.

הנאשם יישא את עונש המאסר בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר מיום 14.02.2024.

על הנאשם להתייבב לנשיאת עונשו במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 28.07.2024 עד השעה 08:00. מובהר בזה לנאשם כי בכל הקשור לעבודות השירות עליו לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו. עוד מובהר לנאשם, כי במידה ולא יציית להוראות כאמור הוא עשוי לשאת את מאסרו, או את יתרת מאסרו, במאסר מאחורי סורג ובריח בבית סוהר.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מיום סיום נשיאת המאסר בדרך של עבודות שירות, את העבירה בה הורשע.

(ג) קנס בסך של 3,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.08.2024 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

(ד) פיצויים למתלונן, עד תביעה מס' 1, בסך של 4,000 ₪.

הפיצויים ישולמו ב-10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 01.08.2024 ובכל אחד בחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הפיצויים לפירעון מיד.

באחריות ב"כ המאשימה להגיש הודעה למזכירות בית המשפט בדבר פרטי המתלונן, לצורך העברת הפיצויים. ככל שנתר בתיק בית המשפט - או בתיקים קשורים - פיקדון שהופקד מטעם הנאשם, בהסכמת ההגנה יקוזז הפיקדון לתשלום הפיצויים והקנס.

ניתן בזה צו כללי, לעניין מוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ד, 10 יוני 2024, במעמד הצדדים.